
Populærvitenskapelig om kols

ANMELDELSER

MAY BRIT LUND

Tidligere seksjonsoverlege, Lungeavdelingen, Oslo universitetssykehus,
Rikshospitalet

og
Førsteamanuensis, Universitetet i Oslo

Peter Lange

Hvad er KOL?

212 s, tab, ill. København: FADL's Forlag, 2022. Pris DKK 300

ISBN 978-87-93810-84-6

Målgruppen for denne danske boken om kols er ifølge vaskeseddelen både «fagpersoner og den almene læser», nærmere definert som «alle der har KOL inde på livet og ønsker at blive klogere på sygdommens væsen». Boken inngår i en Hvad-er-serie om folkesykdommer.

Forfatteren Peter Lange er spesialist i lungesykdommer, professor og sentralt medlem i en rekke faglige utvalg og organisasjoner. I et langt og omstendelig forord beskriver han sine kvalifikasjoner. Noen vil bli imponert, for andre er 3

1/2 side egenreklame *overkill*.

Boken er lagt opp som en tradisjonell lærebok, inndelt i 19 kapitler, hvert med flere underkapitler, og gir en systematisk og grundig fremstilling av kols. Første kapittel starter med definisjon og nomenklatur, så går det oppskriftsmessig videre med diagnostikk, forløp, alvorlighetsgrad, prognose, komorbiditet, eksaserbasjoner og behandling.

Kapitlene om behandling tar for seg hele spekteret, fra farmakoterapi med enkle beta-2-inhalatorer til hjemmebehandling med oksygen og BiPAP. Rehabilitering, palliasjon og kirurgi (volumreduksjon og transplantasjon) er også med. Røyking har rimeligvis fått stor plass, hele 19 sider. Til slutt har forfatteren rukket å få med et kort kapittel om covid-19.

Hvert kapittel er etterfulgt av noen få nøkkelreferanser. En rekke minikasuistikker på 10–15 linjer bidrar til å bryte opp den ellers monotone lærebokstilen. Det er sparsomt med illustrasjoner, og noen figurer blir krevende for «den almene læser». Språket er gjennomført populærvitenskapelig, for eksempel brukes konsekvent ordet *ilt*, ikke oksygen (iltmangel, ilttilskudd og iltbehandling).

En bok som skal treffe en vidtfavnende målgruppe, risikerer å ikke treffe blink hos noen. Leger som behandler kolspasienter daglig, vil neppe finne noe nytt i denne boken, men vil andre faggrupper som jobber med kols? Tja. Boken kan være nyttig på en rehabiliteringsinstitusjon, eller som minioppslagsverk ved et legesenter eller en generell indremedisinsk avdeling, siden de fleste kapitlene kan leses uavhengig av hverandre.

Passer den for kolspasienter og pårørende? Kanskje for de spesielt interesserte. Utvalgte kapitler av særlig relevans for den enkelte pasient kan leses selvstendig, som for eksempel kapitlet om hjemmebehandling med oksygen. Men å sette seg ned og lese denne boken fra perm til perm blir for kjedelig, uansett hvor i målgruppen man befinner seg.

Publisert: 12. desember 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0610
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 5. juli 2026.